

XÜSUSİ BURAXILIŞ | 2019

Göy Qurşağı

Kitablar

Sevinc NURUQIZI

Yer üzünün çırağıdır
Könüllərin qonağıdır...
Hər insanın həyatında
Günəşli bir səhər çağdır
Kitablar...

Vərəq-vərəq açılındır
Nurtək qəlbə saçılındır...
Ömür boyu xatırlanan
Yadda qalındır...
Kitablar...

Yazıları sətir-sətir
Hər sətirdə var bir ətir.
Gözümüzün qarasında
Qorunan bir xatirədir...
Kitablar...

Dostdan yaxın, yarıdan əziz
Hikməti çağılayan dəniz...
Nə yaxşı ki, yazılmırsınız
İnsanlığa nə edərsiniz?!
Kitablar...

And yerimiz, amanımız
Hər cəhətdə gümanımız...
Sizinlə keçən zamandır
Ən qiymətli zamanımız...
Kitablar...

Baş redaktordan

Əziz oxucu!

Kitab bəşəriyyətin ən böyük kəşflərindən biri sayılır. Kitab - bilik və düşüncə mənbəyidir. Hər bir elmi kəşfi isə bilik, axtarış və düşüncə ilə əldə etmək mümkündür. Deməli, həyatda uğurun əsas mənbəyi kitabdır. Çox kitab oxuyan insan özünü başqalarından daha güclü və bacarıqlı hiss edir. Çünki kitab insana, ilk növbədə, bilik verir və eyni zamanda ona həyatı dərinlən başa düşməyə kömək edir. Elə bu səbəbdən, kitabxanalar bilik və mədəniyyət ocaqları sayılırlar.

Hər bir kitab həyatın bir parçası, elmi axtarışlar yolunda yanan yaşıl işıqdır. Təcrübə göstərir ki, çox kitab oxumaq insan üçün bir çox cəhətdən faydalıdır. Kitab, ilk növbədə, insanı yalqızlıqdan və pis vərdislərdən qurtarır. Kitab oxucunun onda söz ehtiyatını artırır, mədəni səviyyəsini və nəqliyyat məharətini yüksəldir, yaddaşı gücləndirir, qəlbindəki stressi azaldır, düşüncəsini işıqlandırır, onda diqqətli olmaq vərdişi yaradır. Buna görə də böyük rus yazıçısı M.Qorki deyib ki, mənə olan bütün yaxşı keyfiyyətlərə görə kitabla borcluyam. Kitab insanı tərbiyə edir, onu gözəl ideallar uğrunda mübarizəyə səsləyir.

Son onilliklərdə müasir texnologiyaların inkişafı ilə bağlı olaraq insanlar elektron kitabları oxumağa üstünlük verir. Çünki elektron kitablar, belə demək olarsa, əl altında olan kitabxanadır.

Təəssüf ki, çoxları kitabın seyrli dünyasından xəbərsizdir. Ağıllı adamlar bütün yaşlarda kitabla dostluq edir və həyatlarını daha mənalı yaşayırlar.

Sizə kitabla daimi dostluq arzulayırıq!

Şəhla Qəmbərova

F.Köçərli adına Respublika Uşaq
Kitabxanasının direktoru,
Əməkdar mədəniyyət işçisi

Brayl əlifbası ilə nəşr olunmuş kitablar

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin təşkilatçılığı ilə reallaşacaq 27-29 sentyabr 2019-cu il tarixində VI Bakı Beynəlxalq Kitab Sərgi – Yarmarkasında F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının iştirakı da nəzərdə tutulmuşdur.

Sərgi zamanı son iki ildə nəşr olunmuş uşaq ədəbiyyatı ilə yanaşı, kitabxananın fəaliyyəti ilə bağlı slayd, kitabxananın nəşrləri - biblioqrafik göstəricilər, metodik vəsaitlər, sağlamlıq imkanları məhdud olan uşaqlar üçün səsli nağıllar, uşaq mahnıları, danışan CD diskləri nümayiş olunacaqdır.

Həmçinin, sərgi zamanı “Bərpanəşr” layihəsi çərçivəsində görmə qabiliyyəti zəif və sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün Brayl əlifbası ilə nəşr edilən 11 adda, eşitmə və nitq qabiliyyəti zəif, sağlamlıq imkanları məhdud uşaqlar üçün jest dili ilə mp4 formatda tərcümə olunan 10 adda elektron kitabın təqdimatı nəzərdə tutulub.

“Bərpanəşr” layihəsi çərçivəsində nümayiş olunacaq kitablar əsrin əvvəlindən 80-ci illərədək olan dövrdə çap olunan və kitabxananın qızıl fondunda saxlanılan əsərlərdir. Bu nəşrlərə yenidən həyat vermək uşaqların dünyagörüşünün və həyata baxışlarının daha da formalaşması üçün xüsusi əhəmiyyətə malikdir.

Son vaxtlar kitab nəşrlərinə və mütaliyəyə maraq daha da artmışdır. İnformasiya texnologiyalarının sürətlə inkişaf etdiyi bir dövrdə kitaba marağın olması kitabxananın kütləvi informasiya vasitələrində mütamadi olaraq çıxışlarından irəli gəlir. Üç gün davam edəcək sərgidə təxminən 300-dən çox uşaq ədəbiyyatı nümunəsi tədbir iştirakçılarının diqqətinə çatdırılacaqdır. Həmçinin, kitabxananın təsis etdiyi “Göy qurşağı” uşaq jurnalı da ayrı stendə sərgilənəcək.

Salam, dost! Məndən soruşsan ki, kitab nədir, deyərəm ən nəfis desert. Narın yaz yağışı pəncərəndən süzüləndə, rəngbərəng kəpənəklər səni düz qapıyadək müşayiət edəndə, sarı-qızılı payız yarpaqları ayaqların altında xışıldayanda, uçuşan qar dənələri qaşına-kirpiyinə qonanda, qış gecələri külək buz kimi nəfəsini üzünə üfürəndə - kitab ən əsrarəngiz dad, ən nəfəstutan həyəcan, ən zərif həzz ola bilər. Və sən onun səhifələrində əvəzolunmaz dünya səyahətinə çıxar, səadətin, səmimiyyətin, sevginin dadını duyar, göyüzünə xəyali uçuş edərsən... Və sən onu oxuya-oxuya bir daha anlayarsan ki, həyat xeyixahlıqla gözəl olar, mərhəmət qəlbləri yaxınlaşdırar, səmimiyyət insanlar arasındakı səddi yox edir... Sən onun səhifələrində yaxşı və pis, sevgi və nifrət, xeyir və şərle qarşılaşarsan, mübarizələrdən uğurla çıxmağın yollarını öyrənər, vətənə sədaqətliyərin xatirələrini vərəqləyər, sağlam, şərəfli, qüsursuz yaşam dərsi alarsan... Mən sənə kitab haqqında aforizmlərdən nümunələr gətirmirəm, mən səni dahilərin kitab haqqında fikirləri ilə yormuram, mən, sadəcə, ən yaxın dost kimi, kitabı yupyumşaq əllərinə götürüb, onun xoş ətrini duymağı, onun ipiliq mehrinə-səadətinə bürünməyi arzu edirəm. Sonra isə bir daha ondan ayrılmayacağına, illərin ən yaxın dostu, ən sevimli bələdçisi kimi onunla bir ömür yaşayacağına əminəm. Və düşünürəm ki, kitabla dostluğunun xoş xatirələri arasındakı nə vaxtsa mənim – sənə mütaliənin necə vazkeçilməz olduğunu tövsiyə edən yazığının “Göyqurşağı” jurnalının səhifələrində oxuduğun bu ismarıcı yer alacaq...

Sənə ən maraqlı kitablarla naxış-naxış bir ömür, kitablara sığmayan uğur arzusu ilə...

Sevinc Nuruqızı -

Sənin yazıçın

Нең нағил қанатında ұчмусан? Бәс нағилларла сәyahәтә necә, чıxmıсанмı?! Чıxmамıсанса, hazırlaş. Bu im-
kanı sәnә Rusiya Dövlät Uşaq kitabxanasının tәşkilatçılığı ilä keçirilән “Nağıllarla sәyahәt” layihәsi verir.
F.Köçәrli adına Respublika Uşaq Kitabxanası da müxtәlif illәrdә bu layihәnin iştirakçısı olmuştur. Vә хeyli
qalibimiz dә var. Azərbaycan mәktәblilәrinin nağılları müsabiqәdә uğur qazanmışdır. “Nağıllarla sәyahәt”
layihәsi çәrcivәsindә “Nağılı davam et...” adlı altı dövlät üzrә keçirilән beynәlxalq müsabiqәnin qaliblәri-
nin nağıllarını oxu vә üzümüzә gәlән illәrdә sән dә öz nağılınla iştirak et. Sәnә uğurlar!

Айла Меликова

Лицей № 20

САЛАМ, БАКУ!

Посреди ночи я проснулась от чьего - то голоса. Кто-то звал меня. Решила выйти во двор. Посмотрев наверх, можно было увидеть темно-синее небо, по которому рассыпались яркие звезды.

Но вот одна из звезд будто меня пригласила в бесконечное пространство. Этот «млечный путь» тянул меня к себе. Я должна была узнать, что же там.

Подойдя совсем близко, я остановилась. Появился сильный страх. А вдруг со мной произойдет что-то плохое? Я, глубоко вздохнув, сделала шаг вперед и вышла на эту «тропу», ведущую к небесам. Меня закрутило, словно в воронке.

Продолжения не помню. С того момента, как я попала на эту планету, пытаюсь вспомнить что же было, но помню только свой страх, что больше никогда не увижу родных, друзей, свой дом, свою родину.

-Дениз, вставай! - разбудил меня голос Идиллии, с которой мы сильно сдружились за девять месяцев, что я провела здесь. Идиллия заменила мне родных. Она появилась здесь раньше меня всего лишь на неделю, но знала все об этом месте. Утешала меня как взрослый человек.

-Флавио пришел? - спросила я.

Флавио - один из наших инструкторов.

-Нет, но будет с минуты на минуту. Вставай, одевайся. Советую сразу в боевую форму, - сказала Идиллия.

Все мы работаем как часы, каждый знает свое место. Кроме меня. Подъем в пять. Потом,

конечно, гимнастические упражнения, водные процедуры, завтрак. Ну, все как по привычному расписанию.

Первый урок всегда проводит Эрик. Он - один из наших инструкторов, но в отличие от Флавио, делает все, чтобы выбраться в командиров. Я на минуты задумалась. Перед глазами проплыли картины: земли, дома.... Сейчас на земле весна и все готовятся к празднику Новруз. Я глубоко вздохнула, вспомнила маму, которая всегда в эти дни готовила сладости: шекербуру, пахлаву. Мы во дворе, прыгали через костёр.

Эти воспоминания согревают душу. Я не должна встречать этот Новруз здесь, на этой планете.

Мы стоим около часа, но никаких новостей. Никто к нам не подходит. По порядковому номеру Идиллия 13-ая, а я 18-ая. Будь мы рядом, не умолкали бы ни на секунду. Идиллия для меня так называемый, “свет в окошке”. Она с Юпитера, но между нами нет никакой разницы во внешности. Только у нее глаза карие, а у меня - светло-голубые, волосы у нее абрикосовые, а у меня - коричневые. Но наши характеры одинаковые.

Однажды, когда я рассказывала ей про наши традиции, мы засиделись до самого утра. Это были рассказы про «Храм огня», Крепость Элинджа, Святылище Момине Хатун, Крепость Базз.

- Доброе утро. Сегодня у нас уроков нет, вместо этого боевая подготовка. Вы будете драться с прирожденными эвильми. В голосе

инструктора Флавио сквозит страх. Еще бы, его “студентов” прямо на ринге могут убить. Мы подготовлены, но не настолько, чтобы драться с эвилями. Идиллия напугана, как и все мы. Флавио делает быстрые шаги вперед, а за ним и мы. Мы выходим из комнаты, идем по темному коридору, в конце которого дверь. Флавио выбивает её ногой. Мы проходим в яму. Флавио начал нас знакомить с нашим новым домом, если это место можно так называть...

Он сказал, что яма будет самым важным местом в жизни. Нас учат здесь драться, мы можем противостоять любому, проходим уроки, нас убивают здесь... В этом месте нас учат забывать все. Я говорю сама себе как можно строже, что здесь так заведено. Мы совершаем опасные поступки, и люди умирают. Люди умирают, но мы совершаем следующий опасный поступок. Чем скорее я усвою урок, тем больше у меня шансов перейти на следующий уровень (процесс инициации).

Рядом со мной Уилл. У него светлые лохматые волосы и складка между бровями. Мы вместе сидим в столовой. Мои мысли возвращаются к семье. Неужели я больше никогда их не увижу, не увижу Баку, не сбудется мечта побывать в Нахчыване, в Шуше? Мне просто страшно. Но мне придают силы мысли о том, что я обязательно вернусь к родным, и то время что провела здесь, вспомню лишь как страшный сон.

Мне снится, что Идиллия висит на перилах, цепляясь за них пальцами ног, и кто-то кричит, что только я могу ей помочь. Поэтому я бросаюсь вперед, но меня кто-то сталкивает во вдруг возникшую пропасть. Я просыпаюсь. Идиллия очень волнуется за меня. Я ей, конечно же, отвечаю, что со мной все в порядке. Я остаюсь лежать в постели, в то время как Идиллия с Уиллом идут на тренировку. Я слишком слаба, чтобы встать. Сон приходит сам, медленно закрываются глаза, и я вижу лицо мамы. Каждый раз, когда я закрываю глаза и вижу лицо мамы.

Когда смотришь в её глаза, забываешь все обиды.

Я погружаюсь в темноту. Я чувствую, что волны врезаются о что-то твердое. Море мне что-то шепчет, но неразборчиво. Я могу по-

нять лишь, что это женский голос. Он такой знакомый. Я должна рискнуть. Я бегу вперед и понимаю слова: «Дениз, я тону в тебе!». Это мамин голос. Я кричу что есть мочи: «Мама что с тобой?».

Я бегу и ищу маму. В конце темноты есть луч. Он напоминает мне ту ночь. Будто это луч одного из звезд. Он так же меня ослепляет. Я знаю одно: мне нужно спасти маму. Я протягиваю руку. Будто бы кто-то взял меня за неё и начинает тянуть вверх. Я вижу только белый свет. Открыв глаза, я вижу: я на берегу моря. Очень холодно. Направляюсь вперед. Подхожу совсем близко к морю. Вода, касаясь моих ног, уходит назад. Я вхожу в воду почти до колен. Я вспоминаю, что не умею плавать, но это меня не волнует. Мне надо спасти маму. Без мамы я все равно умру. И вдруг опять этот голос. Он слышен позади меня. Я оборачиваюсь, и

Передо мной возвышается Девичья Башня. Вода впереди меня, а над ней крепость. Я опять слышу голос. Поднимаю голову и смотрю на Девичью Башню. Моя мама стоит на самом верху. И только сейчас я понимаю, что означали эти слова. Мое имя в переводе с азербайджанского означает «море». Мама хочет броситься в море, ко мне.

Мама делает шаг вперед и прыгает в море. Я не могу ничего сделать, только кричу. Я просыпаюсь с мокрыми щеками. От страха я начинаю глубоко дышать, но это не помога-

ет. На глаза вновь наворачиваются слезы. Кажется, кто-то зашел в комнату. Утирая слезы, стараюсь успокоиться.

-Дениз.. Что случилось? – говорит Идиллия.

-Я маму видела во сне. Она прыгала с Девичьей башни, но между нами была огромная стена,- захлебываясь, рассказываю я.

- А что такое Девичья Башня? - говорит Идиллия.

-Самый величественный и самый таинственный памятник Баку.

- Ах, да. Дениз, я кое-что узнала, - перебивает меня вдруг Идиллия. - Завтра запустят спутник, на котором хотят отправить людей. Туда. На Землю...

Сердце начало бешено биться. Я смогу попасть домой.

- Ты о чем? - спрашиваю я.

- Я слышала - Эрик говорил с Флавио. Завтра в полночь запустят спутник, отправлять будут тех, кого посчитают нужными. Так или иначе, я помогу тебе попасть туда. В яме есть дверь, в которую нас никогда не пускают. Там, оказывается, лаборатория, в которой исследуют нас, а потом забирают сюда.

- Идиллия, я так хочу попасть домой, – сжимаю я ей руки.

Мое утро сегодня началось в десять часов. Идиллия не спала. Увидев, что я проснулась, она усаживается рядом со мной. Вчера Идиллия залезла на крышу и узнала, как проникнуть в комнату. Как мы и предполагали, дверь

не открывается. Обходя яму, мы выходим наружу и видим лестницу. Но видна лишь верхняя часть лестницы, остальная часть скрыта стеной. Мы бежим вдоль стены и, наконец, видим, откуда можно взобраться на лестницу. Через десять минут мы смогли взобраться на крышу. Оказывается, нужно еще и по крыше бежать, но в этот раз обратно, до люка. Когда мы подходим к люку, слышим голоса. Они доносятся изнутри. Люк стеклянный: мы можем видеть тех, кто внутри. Идиллия не долго думая, заряжает револьвер.

-Идиллия я никогда не видела человека светлее, добрее, искреннее, честнее тебя. А также сильнее. Ты - самое большое чудо, что случилось со мной на этой планете, - говорю я и одним движением снимаю цепочку со своей шеи. Теперь она твоя.

На глазах Идиллии наворачиваются слезы.

-Я тебя никогда не забуду, мое бушующее море. Ты же стала моим первым и единственным другом за всю мою жизнь. Но сейчас время спасти тебя, - произносит Идиллия, улыбаясь.

Идиллия стреляет и разбивает люк. Я выпрыгиваю первая, за мной Идиллия. Высоко, но не слишком. Мы прячемся за железной доской с какими-то надписями. Идиллия делает выстрелы, стоя позади доски. Никак не может попасть. Но вот противник обездвижен. Она выстрелила ему в руку транквилизатором. Мы видим Флавио.

- Я вам помогу. Я сам улетаю,- говорит он.

Мы очень напуганы. Флавио подходит к огромному экрану, начинает что-то вводить. Похоже на ключевые слова. Перед нами открывается большая дверь, из нее сочится ослепляющий свет. Мы с Флавио заходим в камеру. Я ничего не понимаю, не чувствую, но Флавио будит меня. Открываю глаза и вижу, что свет тянется к земле. Я на Земле. Я вместе с мамой. Я начинаю рыдать от счастья. Мы приземлились на Гыз Галасы. Я встаю на ноги. Вся в слезах, но радуюсь.

- Какой месяц, который час? - спрашиваю я хриплым голосом.

-Двадцать первое марта, пять утра,- говорит Флавио. Глаза его светятся от радости. Мы оба встаем и кричим во весь голос:”САЛАМ, БАКУ, МЫ ПРИШЛИ!!!!!!”

Sahib Fətiyev

Nəsimi rayonu, 23 sayılı məktəb

Ayı, tülkü və dovşanın dostluğu

Bir gün ayı, tülkü və dovşan qərara gəldilər ki, birlikdə dostcasına yaşasınlar. Dostlar meşədə ev tikintisinə başladılar.

Yekəpər ayı dedi:

- Ev tikmək üçün mən odun yığmağa gedirəm.

Şələqulaq dovşan söylədi:

- Mənsə çay qırağına enib, gildən kərpic kəsərəm.

Tənbəltülkü hiyləyə əl atdı:

- Dostlar, siz evi tikin, hazır olanda yır-yığış işlərini mən görürəm.

Ayı ilə dovşan tülkü ilə razılaşdı. Ayı meşədəki möhkəm ağaclardan odun qırdı. Sonra kürəyinə yükləyib ağır-ağır daşdı. Dovşan çaydan su

götürüb gildən palçıq düzəltdi, başına gün döyə-döyə kərpic kəsdi. Ayı, dovşanla bərabər qurumuş kərpicdən, odundan ev tikirdi. Nəhayət, onlar qapı-pəncərə qoyub dam vurdular. Tülkü isə kölgəyə çəkilib, ya gitarasını boş-boşuna dıngıldadırdı. Üç mərtəbəli böyük bir ev tikilib hazır oldu. Dovşan süpürgəni tülküyə uzatdı:

- Al, işinə başla.

Tülkü işin nə yerdə olduğunu görüb:

-Vay dişim, vay başım, - deyə elə zarıldadı ki,

ayı ilə dovşan tülkünün də işini özləri gördü.

Bərk yorulmuş ayı, üzünü dostlarına tutdu:

- Bəlkə istirahət edək, yaxşı bir çay içək?!

Mən bazara, şirniyyat almağa gedirəm. Siz də çay qoyub süfrə açın.

Dovşan samovara köz saldı, bulaqdan su gətirib çay qoydu, süfrə açdı. Tülkü isə əlini ağdan-qaraya vurmadı. Ayı, əlində içi şirniyyatla dolu böyük bir zənbil ilə evə gəldi. Tülkü tez masa başında əyləşdi:

O, baldan qaşıqladı, piroqdan dişlədi. Çaydan içdi, konfetlərdən uddu. Ayı bal yemək istədi, qabı boş gördü. Dovşan piroqdan dadmaq istədi- piroqdan qalmamışdı, konfetlər yoxa çıxmışdı. Tülkü yeyib-içdi, qarnı top kimi şişdi. Masadan güclə qalxıb söylədi:

- Ah, çox sağ olun dostlar! Sən demə dişim acından ağrıyırmış.

Səhəri gün ayı ilə dovşan evin ətrafında bağ-bostan salmaq qərarına gəldilər. Ayı yer bellədi, meyvə ağacları əkdı. Dovşan tərəvəz toxumu səpdi. Yelləncəkdə yellənən kefikök tülkü sevincək dedi:

- Meyvə, tərəvəz yetişib bar verəndə özüm yığacağam. Kompot, mürəbbə bişirəcəyəm.

Gün keçdi, ay dolandı, ağaclar çiçəkləyib bar verdi. Tərəvəzlər yetişib yeməli oldu. Gecəyarısı ayı ilə dovşanın yatdığını görən tülkü, bağın bütün məhsullarını yığıb-yığışdırdı. Doyunca yedi, yemədiyini aparıb meşədəki ağaclardan birinin koğuşunda gizlətdi. Səhər tezdən ayı ilə dovşan ağacları sulamağa gələndə bağda nə bir meyvə nə də bir tərəvəzin qaldığını gördülər. Hiyləgər tülkü tez qabağa keçib ağlamağa başladı:

- Bəs hanı alma, armud, gavalı, kələm, kök, pomidor?

Günlərin bir gün kirpi meşədə göbələk yığarkən ağaclardan birinin

koğuşunda gizlədilmiş çoxlu meyvə-tərəvəz tapdı. Bəzi meyvə-tərəvəz dişlənmiş idi. O, meyvə-tərəvəzi zənbilinə yığıb ayının yanına gəldi:

- Qonşu, sənin bağından oğurlanan məhsulları tapmışam.

Ayı dişlək meyvə-tərəvəzlərə baxan kimi onu tülkünün dişlədiyini başa düşdü. Amma oğrunun dost bildikləri tülkü olduğunu nə kirpiyə nə də dovşna bildirmədi.

Ayı bağda arı pətəyi qurdu. Dovşan pətəyin ətrafına çiçək əkdı. Arılar güllərdən şirə çəkib bal hazırladı. Tülkü isə əlinə gitarasını aldı və oxumağa başladı:

Balı özüm kəsəcəm.

Küpelərə süzəcəm.

Çörəyə yağ çəkəcəm,

Üzərinə bal tökəcəm,

Bəh-bəh ilə yeyəcəm.

Bir müddət sonra tülkü ilə ayı pətəklərə baş çəkdi.

Arıları pətəkdən qovub, balı kəsmək üçün ayı, tüstü hazırladı. Ərtəf tüstüyə büründü.

Tülkü qışqırdı:

- Ay ayı, tüstünü bir az da artır!

Ayı tüstünü artırdı, tülkü tüstüdə, gözəgö-rünməz oldu. Pətəkdəki balı yeyib qurtardı. Yalandan tüstüdən boğulurmuş kimi öskürə-ös-kürə:

- Öhö, öhö... Bu nədir belə?! Tənbəl arılar işləməyiblər, pətəkdə bal yoxdur ki?!

Arılar tülkünün hiyləsini görüb bərk hirs-ləndilər. Ona hücum çəkib düz çayadək qovub suya saldılar. Tülkü birtəhər çabalayıb çaydan çıxdı.

Artıq ayı ilə dovşan tülkünün hiylələrindən təngə gəlmişdilər.

Ona görə də ayı, maraqlı bir təklif irəli sürdü:

- Dostlar, bu gün çox gözəl hava var. Bəlkə balıq tutmağa gedək?

- Əlbəttə gedin. – Tülkü dedi. - Mən də gətirəcəyiniz balıqdan ləzzətli yemək hazırlayaram.

Ayı ilə dovşan tilovu da götürüb, çaya balıq tutmağa getdilər, tutduqları balıqdan şorba bişirdilər. Yeyib-içdilər. Gül-çiçək topladılar. Əli boş evə döndülər.

- Harda qalmısınız? – tülkü dedi.

-Tülkü, biz dostcasına balıq tutub yedik, dincəldik... – dovşan dedi.

- Necə yəni, belə də dostlar olar?

Dovşan cavab verdi:

- Bəs sən çay süfrəsindəki şirniyyatları, bağ-bostandakı meyvə-tərəvəzi, pətəkdəki balı tək yeyəndə dostlarını fikirləşmədin? Heç bizə ev tikməkdə də kömək etmədin.

Ayı sözə davam etdi:

-Tülkü, sən dostluqda da hiyləgər imişsən. Səninlə dostluğumuz tutmaz.

Tülkü meşəyə - yeni dostlar tapmağa getdi. Ayı və dovşanın tülkü ilə dostluğunu hiyləgərlik belə dağıtdı.

ANA HAQQINDA NAĞIL

Fatimə Kazımova

Səbəyel rayonu, 132-134 sayılı
təhsil kompleksi

Uzaq bir küləklər şəhərində Anadan və Əzim ilə Fatimə adında iki uşaqdan ibarət kiçik ailə yaşayırdı.. Bu kiçik ailə eyni zamanda çox böyük idi – axı o, qayğıkeş nənə-babaların, dayı, əmi, bibilərin, çoxsaylı qohumların məhəbbəti ilə boy atırdı.

Bayramlarda, ad günlərində ev qonaqla dolu olardı. Məgər kiçik ailələrdə belə olur? Ailəni böyüdən başqa insanlar da var idi – sadıq dostlar.

Uşaqlar məktəbdə yaxşı oxuyurdular. Əzim musiqi və idmanla məşğul olurdu, Fatimə isə rəqs etməyi xoşlayırdı. Onlar hər zaman analarını öz uğurları ilə sevindirməyə çalışırdılar.

Günlərin bir günü şiddətli tufan qopdu. Radio ilə elan etdilər ki, dərslə olmayacaq, heç kim evdən bayıra çıxmasın.

Həmin gün Ana işə getmədi, uşaqları da məktəbə buraxmadı. Nənə isə ləzzətli qutablar bişirdi. Nahardan sonra Əzim su içmək istədi, amma evdə içməli su qurtarmışdı. Ana su almağa getdi.

Küçəyə çıxan kimi başa düşdü ki, mağazaya çatmaq asan iş deyil – külək evlərin damını uçurdu, ağacları kökündən qoparırdı. O ucadan qışqırdı:

- Ay külək, oğlum su istəyir. İcazə ver, dükana gedim – su alım.

- İcazə verərəm, amma bir şərtlə.

- Nə etməliyəm?

- Mənə öz sakitliyini verməlisən.

Ana düşündü: “Mənim gözəl, tərbiyəli balalarım var. Onlar məni heç vaxt narahat etmirlər. Öz sakitliyimdən küləyə pay versəm, heç nə olmaz.”

Və Ana var gücü ilə qışqırdı: - Mən razı!

Külək bir az da bərkdən, lap canavar kimi uladı, sonra isə sakitləşərək ağacların yarpaqları ilə oynamağa başladı.

Ana tələsik yolu keçdi, su aldı və qaça-qaça evə qayıtdı. Ana evə çatan kimi külək bərkidi.

Ana uşaqlara su gətirdi. Əzim suyu içdi. Hər şey, elə bil öz qaydasına düşdü. Lakin bir neçə gündən sonra hamı hiss etdi ki, nəşə baş verir...

Əzim hər gün daha çox su istəyirdi. Onun susuzluğu yatmırdı. Bundan narahat olan Ana oğlunu həkimlərə aparırdı.

Qonşuluqda bir Pəri yaşayırdı. Ana dərini Pəriyə danışdı. Pəri dedi:

- Bədənin susuzluğunu yatırtmağın yalnız bir yolu var – ölü və

dirilik suyu içmək.

Ana təəccübləndi:

- Mən bunları hardan tapım?

- Gərək siz çox uzaq bir şəhərə gedəsiniz.

Orada külək az-az əsir,

çünki həmin şəhərdə onu sakitləşdirən qızıl günbəzlər var. Burada ölü suyu tapacaqsınız. Həmin sudan insanların halı xarab olur, çünki o bədəndə pis-yaxşı nə varsa, hamısını öldürür. Ona görə də üç gündən sonra mütləq dirilik suyu içmək lazımdır.

- Bəs onu hardan tapmaq olar? – deyə, Ana həyəcanla soruşdu.

- Yalnız ürəyində güclü məhəbbəti olan insan dirilik suyu əldə edə bilər. Dirilik suyu – sevən adamın sevinc, xoşbəxtlik göz yaşlarıdır. Sizin ailənizdə bu – sənin göz yaşlarındır, çünki Ananın məhəbbətindən güclü sevgi yoxdur. Amma yadında saxla – sən sakitləşməlisən, narahatçılıq keçirməməlisən və heç nədən qorxmamalısan.

Ertəsi gün Ana oğlu ilə ölü suyun dalınca Qızıl günbəzlər şəhərinə yola düşdü. Orada addımbaşı su satılırdı. Hətta sağlam adamlar bu suyu ehtiyac

olmadan belə içirdilər. Ana bilmirdi - doğruçu suyu saxtadan necə seçmək olar, kim əsl ölü suyu satır.

İki qadına yaxınlaşdı. Hər ikisinin əlində bulanıq suyla dolu şüşə var idi. Amma bir suyun qiyməti o birisindən ikiqat baha idi.

Ana soruşdu:

- Niyə bu suyun qiyməti iki dəfə bahadır? Onun üstünlüyü nədədir?

- Mən bu suyu ümidlə birlikdə satıram, - deyə birinci qadın cavab verdi. – Onu məndən alsan, üstündə balaca ümid parçası da əldə etmiş olarsan. Başqalarında ümid yoxdur, onlar suyu cəsarətlə birlikdə satırlar.

Ana fikirləşdi ki, oğlunun kifayət qədər cəsarəti var və bu səbəbdən ümidlə birgə satılan suyu almaq qərarına gəldi. Qadından mayeni alıb Əzimə verdi, ümidi isə cibində gizlətdi. Əzim suyu içən kimi halı dəyişdi, amma özünü ələ alıb bunu Anasına bildirmədi.

Ana və oğul doğma küləklər şəhərinə qayıtdılar.

İki gün keçdi. Əzimə dirilik suyu verməyin vaxtı çatdı, lakin Ananın gözündən sevinc göz yaşları axmadı ki axmadı. Axı o çox nigaran idi, sevinc üçün səbəb axtarıb tapa bilmirdi. Vaxt çox az idi. Üçüncü gün qohum-əqrəba onlara baş çəkməyə gəldi. Hər kəs özü ilə bir damcı sevgi gətirdi. Nənə bu sevgi damcılarını bir fincana yığıb Anaya uzatdı. Ana bir qurtum içdi, amma sevgi ona dadsız gəldi.

Onda Əzim ölü suyla birgə aldığı ümidi sevgi fincanına atdı. Ana fincandakını içdi.

- Nə ləzzətli sudur, - dedi. – Nə yaxşı ki, siz varsız, əziz dostlar. Sizin məhəbbətiniz və bir parça ümid mənə sevinc və rahatlıq gətirdi.

Uşaq yazıçılarımız kitab haqqında

Zahid Xəlil

Azərbaycan yazıçısı, şairi, pedaqoq, filologiya elmləri doktoru, professor

Təxəyyülü inkişaf etdirməyin ən yaxşı yolu müəllimlikdir. Şagird dərindən kənar vaxtında müxtəlif mövzularda kitablar oxuyur. Çox zaman belə kitablar bədii ədəbiyyat məhsulları olur. Söz sənətinin əsas keyfiyyətlərindən biri isə oxucunun xəyalını qanadlandırmasıdır. Bədii əsər intuisiya hissini gücləndirir, bir sözlə təxəyyülünü inkişaf etdirir. Ayrı-ayrı şagirdlərdə təxəyyülün güclənməsi mədəniyyətin zənginləşməsində, təhsilin inkişafında xüsusi rol oynayır. Adi halında o mədəniyyət tərbiyəsidir. İnsan əlavə kitablar oxuyur, istirahət edir, daxilən təmizlənir. Lakin təxəyyül tədris prosesində təkəllürlə birləşəndə çox böyük gücə çevrilir. Biz tədris prosesində şagirdlərin xəyalını qanadlandıran, onların yaradıcılıq qabiliyyətlərinə təkan verən məqsədyönlü müəllimin təşkili proseslərindən bəhs edirik.

İnsanın mədəni tərbiyəsinin əsası uşaq vaxtlarında qoyulur. Mədəni tərbiyə insanın iç dünyasının zənginləşməsidir. İnsan daxilən zənginləşəndə, onun cəmiyyətdəki yeri də diqqətə layiq olur. İndi bizi belə bir sual düşündürür. Necə edək ki, bu gün tərbiyəsinə başladığımız uşaq sabah gözəl bir gənc olsun, şəxsiyyətə çevrilsin? Bu suala birmənalı olaraq belə cavab vermək olar.

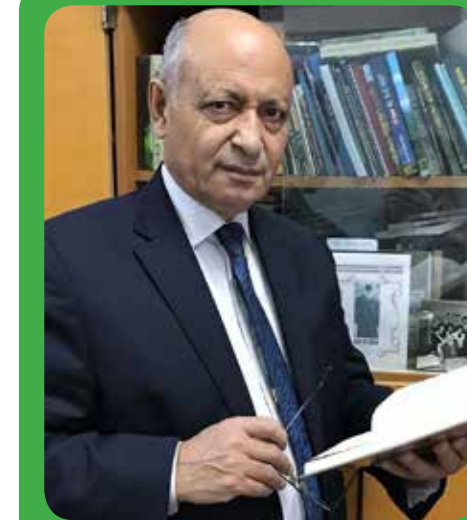
Uşalıqdan gəncliyə və qocalığa doğru gedən mənalı ömür insanın mədəni tərbiyəsinə, oxuduğu kitablara, dinlədiyi musiqiyə, seyr etdiyi rəsm əsərlərinə borcludur. Bu sırada ədəbiyyatın yeri xüsusiədir. Uşaq vaxtı oxuduğu ilk bədii nümunələr həmin tərbiyənin bünövrə daşlarıdır. İnsan çox şeyi kitablardan xüsusilə bədii ədəbiyyatdan öyrənir.

Reyhan Yusifqızı

Uşaqlar üçün elmi-kütləvi kitablar və fantastik povestlər müəllifi, pedaqoq, fəlsəfə doktoru, dosent

O bizim dostumuz və sirdaşımızdır. Həyatımıza işıq salır. Həm əyləndirir, həm öyrədir. Həm güldürür, həm də ağladır. Suallarımıza cavab, ruhumuza qida verir. Onun adı Kitabdır.

Rafiq Yusifoğlu

şair, Əməkdar mədəniyyət işçisi, filologiya elmləri doktoru, professor

Uşaq ədəbiyyatı ümumi ədəbiyyatımızın ayrılmaz bir tərkib hissəsi, onun spesifik, strateji əhəmiyyət kəsb edən, gələcəyin vətəndaşlarını yetişdirmək missiyasını üstünə götürən bir qoludur. Biz övladlarımızı öz mədəni dəyərlərimiz, xalqımızın əxlaqi meyarları baxımından tərbiyələndirməyə çalışmalıyıq. Bu işdə digər vasitələrlə yanaşı, uşaq ədəbiyyatının da rolu və təsir gücü böyükdür. Lakin elə əsərlər yazmaq lazımdır ki, tükü-tükdən seçməyi bacaran müasir uşağın diqqətini cəlb edə, onu düşündürə bilsin. Bu çətin və şərəfli işdə uşaq yazıçılarına, nəşirlərə, kitabxana işçilərinə, müəllim və tərbiyəçilərə uğurlar arzulayıram.

Aygün Bünyadzadə

Uşaq yazıçısı, "uşaqlar qarşısında xidmətlər üçün" BMT-nin və Polşanın Beynəlxalq "Təbəssüm Ordeni" kavaləri

Uşaq ədəbiyyatı bütün başqa janrlardan və ədəbi əsərlərdən kifayət qədər fərqlənir. Bu fərq əsasən ondan ibarətdir ki, o, xüsusi auditoriya üçün nəzərdə tutulub. Bu əsərlər – xəyallar qura bilən, nağıllara, möcüzələrə inanan və ətraf aləm haqqında öz təsəvvürlərini formalaşdıran uşaqlar üçün yazılır. Buna görə də kitabların uşaqların maraq dairəsinə uyğun gəlməsi və uşağa lazımi həcmdə informasiya verilməsi çox vacibdir.

Uşaq ədəbiyyatı müəyyən dərkətmə və pedaqoji funksiyaları yerinə yetirir, lakin onu da unutmaq olmaz ki, uşaqlar müəllim edərkən, həm də dil öyrənirlər. Ana dilinin öyrənilməsində oxumağın böyük rolu var - məhz oxu sayəsində "dil hissi" formalaşır, uşaq şüuraltı olaraq bu və ya digər sözün necə yazıldığını bilir.

Uşaq kitablarında cümlələr son dərəcə aydın, fikirlər dəqiq və anlaşılan olmalıdır. Sadə sözlərlə və cümlələrlə mürəkkəb fikirləri təqdim etmək bacarığı hər şeydən yüksək qiymətləndirilir.

Bu işi bacaranlara, bir də, yaşı nə qədər böyük olur olsun, ruhu uşaq ruhu qalan yazarlara isə uşaq yazarları deyilir – eynən bizim kimi.

Qəşəm İsabəyli

AYB-nin üzvü, uşaq yazarı

“Oxumaq” haqqında fikirləşəndə talesiz şair Məhəmməd Hədinin fəryadı yadıma düşür:

Varmı bundan yuxarı uçmağa istedadım,
Qabiliyyət pərimə zəxm vurub ustadım?!
Oxumaqçın nə qədər dadü-fəğan etdim isə,
Olmadı zərrə əsərbəxş bu istedadım.

Ustadından oxumaq köməyi istəyən şair arzusuna çatmır. Bununla da daha yüksəklərə uçası qanadlarına yara vurulur. Bu böyük fikri tutub getsək görərik ki, oxumaq - savad deməkdi, savad - ağıl, düşüncə deməkdi. Ağıllı insanların çoxluq təşkil etdiyi ölkələrdə onlar cəmiyyətin özəyi olur. Belə cəmiyyətlərdə insan haqları uğrunda mübarizə aparmaq lazım gəlir. Peyğəmbərimiz də “beşikdən qəbrəcən öyrən” (oxu) buyuranda məhz insan haqlarını əsas götürüb.

Səməd Məlikzadə

jurnalist

Kitab bilik mənbəyi, böyük xəzinələrin açarıdır. Hər cür inkişaf və uğur kitablarla bağlıdır. Bu gün həyatda gördüyümüz ən böyük kəşflər də, ilk növbədə, kitablar

vasitəsilə qazanılıb. Böyük alimlər və şəxsiyyətlər uğurlarına görə kitaba borclu olduqlarını dönə-dönə dilə gətiriblər. Böyük ağıl və sərvət əldə etmək istəyirsənsə – kitab al və oxu! Unutma ki, idman bədənə, kitab isə beyinə təsir göstərir.

Kitablar cavanlıqda ən yaxşı rəhbər, qocalıqda ən yaxşı dostdur. Ordu - torpaqları, kitab - könülləri fəth edir. Kitab həm də dost qazandırır. Sən nə qədər çox kitab oxusan, bir o qədər çox dost qazana bilərsən. Dahi Azərbaycan şairi və mütəfəkkiri Nizami Gəncəvi isə kitaba belə qiymət verib:

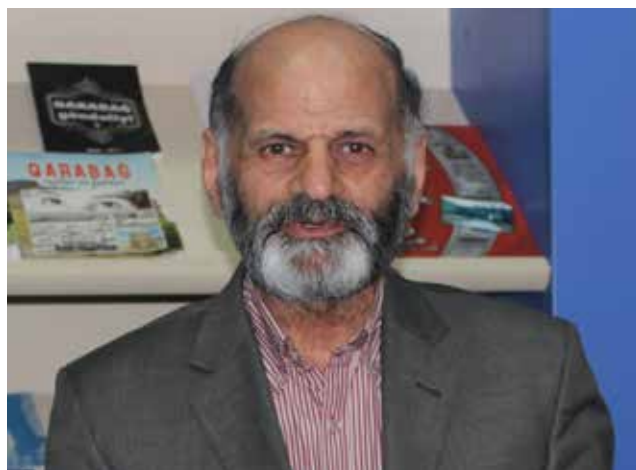
Dünyada nə qədər kitab var belə
Çalışıb-əlləşib gətirdim ələ.
Oxudum, oxudum, sonra da vardım,
Hər gizli xəznədən bir dürr çıxardım.

Kitab oxumaq vərdişini hər kəs özündə uşaqlıqdan yaratmalıdır. Hər gün oxumaq hər gün nəse öyrənmək, həyat və bilik yolunu genişləndirmək deməkdir. Kitab oxuyun ki, savadlanın, mədəniyyətinizi, mənəvi dünyanızı zənginləşdirin. Kitab oxuyun ki,

həyatda iz qoymaq üçün dayaq nöqtəniz tapasınız. Böyük rus yazıçısı A.İ.Gertsenin fikrincə, kitab bir nəslin digər nəsle mənəvi vəsiyyətidir. Buna görə də

Peyğəmbərimiz Həzrəti Məhəmməd buyurur ki, beşikdən qəbr evinədək oxu! Sizi kitablarla dost olmağa və hər gün yeni kitab oxumağa səsləyirik! Oxuyun,

öyrənin, zənginləşin, savadlı sənət və peşə sahibləri olun, insanlara, Vətənə layiqincə xidmət edin. Elə xidmət edin ki, həyatdakı iziniz Sizi xalqın sevimlisi etsin...

Elvira Məmmədli

AYB-nin üzvü, uşaq yazarı

Hələ hərf tanımadığımız, oxumağı bacarmadığımız vaxtlardan analar, atalar, nənələr və babalar bizə biri-birindən maraqlı ibrətamiz hekayə və nağıllar oxuyub danışaraq müxtəlif vərdisləri və kitaba sevgi yaradırlar. Kitab oxuma sevgisi, vərdisi həyatda insana çətinlikləri dəf edərək gözəl bir dünyaya qapı açır. Uşaqlarınızın həyatını daim yaxşı kitablarla zənginləşdirin. Bu, övladınıza bəxş edə biləcəyiniz ən dəyərli hədiyyədir.

Solmaz Amanova

писатель

Почему так важно читать ребёнку вслух.

Из опыта работы с детьми: до определённого возраста в жизни ребёнка присутствует такой ритуал, как чтение вслух. Мама, бабушка, братья и сёстры читают малышу стихотворения, сказки. Что это — способ развлечь ребёнка, привить ему любовь к книгам или что-то ещё более важное?

Сказку не знаю, спокойно сижу, сказку тогда я Вам

расскажу.

Я обратила внимание на то, что дети любого возраста любят слушать сказки, не только чтение, а ещё больше рассказывать сказки. Аудиосказки, мультфильмы тоже играют определённую роль, но это возрастом старше, маленькие дети, которые не умеют читать заслушиваются сказками и часто меня спрашивают: «Это правда!» На что я отвечаю: «Да, детки это правда». И чем дольше дети верят в сказку, тем краше жизнь ребенка. Воображение и фантазия — это генераторы новых идей и нестандартных решений. Ни один мультфильм не способен развить воображение так, как это делает книга. Когда ребёнок слушает сказку, он мысленно рисует себе картинку, представляет, как выглядят герои и декорации.

Любой учитель сразу определит читающих детей. Они лучше понимают смысл прочитанного, правильно формулируют свои мысли, логично строят высказывания, грамотнее пишут, лучше запоминают информацию. Приучать детей к чтению стоит с пелёнок. Речь идет не о раннем обучении чтению, а о чтении вслух. Слушая сказку на уроке ребёнок успокаивается, снижается стресс и усталость за день. На развитие речи, воображения, тренировка аудирования, игра «Голоса», «Весёлые картинки», «Голова-хвост», «Волшебные пазлы», «Читай и считай», «Слово потерялось», «Карта сказки», «Волшебная дверь», когда ребенок самостоятельно войдя в волшебную дверь сам дорисовывает сказку.

Приглашаю всех детей в мир сказок.

Çiçək ətrinə bürünən kitab ətri və səmada uçan səadət

Məncə, dünyada bölüşməkdən gözəl heç nə ola bilməz. Sevgini bölüşmək, qaygını, nəvazişi bölüşmək, bir tikə çörəyi, bir içim suyu bölüşmək... Və kitabı bölüşmək...

Bir-neçə ay bundan öncə Amerikanın Kaliforniya ştatının Silikon Vadisi ərazisinin paytaxtı San-Xose şəhərində oldum. Tropik iqlim, Sakit okeandan yol götürən xəfif meh, narın yağış və parlaq günəş... Amma San-Xoseni sevdiren daha bir gözəllik var idi. Kitab bölüşmək adəti... Gül-çiçək içində görünməz olah evlərin hasarsız həyətləri və bu həyətlərdə qoyulan cürbəcür quruluşlu, böyük və ya kiçik, rəngli-rəngsiz, taxtadan və ya dəmirdən olan bukkrosinq dolabları. Sonradan öyrəndim ki, bukkrosinq – get-gedə bütün dünyada yayılan, oxunmuş kitabları paylaşmaq hərəkatıdır. Bu hərəkat 2001-ci ildən start götürüb, tez bir zamanda bütün ölkələrdə adət halını alıb. “Oxudum, maraqlı idi, sən də oxu!”, - deyib oxuduğu hər növbəti kitabı həyətidəki bukkrosinq dolabına qoyan kəs nə qədər xeyirxah iş gördüyündən bəlkə də xəbərsizdir... Dolabların nə kilidi var, nə də qıfılı. Həyətlərin də hasarı yoxdur ki, aşıb düşəndə ayağın burxula, ya da ki, zəncirdəki itlə üz-üzə, göz-gözə gələsən... Hər şey çox daha sadə. Sevgi dolu. Yol gedirsən, vaxtın və mütləq həvəsin də nə qədər desən. Bir-bir yolboyu düşülmüş evlərin bukkrosinq dolablarına bax. Nəyi oxumamısan və sənə maraqlı gələn hansıdır, götür apar oxu. Sonra istəsən, gətirib götürdüyün dolaba qoyarsan, istəməsən, öz həyətidə bir dolab yerləşdirib, yığarsan ora... Amma məsələnin ən sivil variantı odur ki, götürdüyün kitabın yerinə özünə gətirdiyin digər kitabı qoyasan. Həm fond yenilənsin, həm qəlblərdəki arzular çiçəkləsin. Çiçək ətri kitab ətrinə qarışanda isə, səmalarda uçan yalnız və yalnız səadət olar...

Gənc kitabsevərlərə abidələr

Nə vaxtsa özünü əlində kitab tutmuş heykələ bənzətmisən? Düşünmüşsən ki, çox kitab oxuduğun üçün nə vaxtsa sənə heykəl ucalda bilərlər?! Hər addımbaşı şair və yazıçıların abidələri... Kitab və qələm barelyefləri... Xəyala getmə. Həyata keçə bilən arzudur. Çünki belə ənənə artıq var. Dünyanın bir çox şəhərlərində kitabsevər gəncləri və uşaqları daş yaddaşında əbədiləşdirən abidələr var. Bizdə niyə olmasın?! Yəni ki, məhz sənənin heykəlini nəzərdə tuturam...

Taqanroqdakı “Gənc oxucu qız” kompozisiyası kitab topasına maraqla baxan qızcığazı əbədiləşdirib. Ən üstdəki böyük kitabın üz qabığında isə sevimli uşaqların ovuc izləri həkk olunub.

Ryazandakı təbiət parkında gəzişənlər isə çox böyük həvəslə taxta körpü üzərində uzanıb kitab oxuyan oğlan və qız kompozisiyasının yanında şəkil çəkdirirlər.

Xəyalpərvər oxucu abidəsi (Mosva şəhəri)

Oxuyan uşaqlar (Böyük Britaniya, Surrey qraflığı, İlford şəhəri)

Gənc oxucular (Bouller şəhəri, ABŞ)

Oxuyan qız (Uiçito, ABŞ)

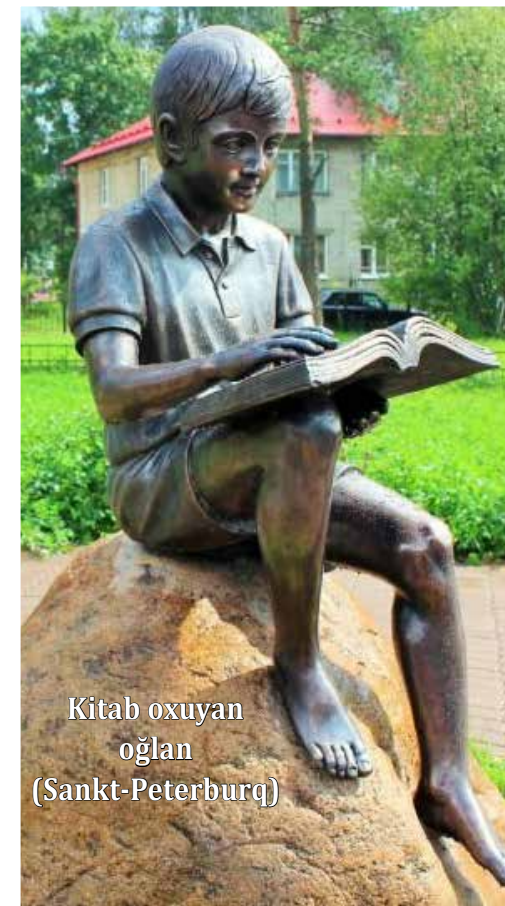
Kitab oxuyan qızcığaz (İspaniya, Seviliya)

Kitab – bütün tarix boyu insanlığı müşayiət edən ən böyük dəyərdir.

Və yəqin ki, illər ötəcək, şəhərlərin küçələrini kitaba həsr olunmuş yüzlərlə abidə bəzəyəcək...

Kitab oxuyan qıza abidə (Uiçito, ABŞ)

Kitab oxuyan
oğlan
(Sankt-Peterburg)

Kitab oxuyan uşaqlar (Ufa)

Kitab oxuyan uşaqlar (İrkutsk)

Mütləq edən uşaqlara abidə (Ukrayna, Xarkov)

Kitabsevarlar üçün bələdçi

Yayın sonuna gəldik. Amma dostum, qarşıda səni o qədər yaylar gözləyir ki... Və bir kitabsevar kimi sənə yəqin ki, “kitablı səyahət” üçün mütləq bələdçi lazımdır. Düşünürəm ki, bu məqsədlə məndən – yəni sənin məlumatlı dostun İncəhörumdən yaxşı bələdçi tapa bilməzsən...

Deməli belə... Maraqlı ədəbi məkanlardan biri **Edinburqdur (Şotlandiya)**. Bu şəhər 500-dən artıq bədii əsərin yaranmasında ilham mənbəyi olub. Edinburqa ədəbi səyahət Yazıçılar Muzeyindəki üç sərgini əhatə etməlidir – Robert Berisə, Valter Skotta və Robert Stivenzona həsr edilmiş sərgiləri. Və əgər Edinburqa gedirsənsə, mütləq Coan Roulinqin “Harri Potter”in birinci bölümünü yazdığı “Elephant House” kafesini ziyarət et.

Dublində (İrlandiya) Yazıçılar Muzeyinə və “Triniti” kollecindəki qədim kitabxanaya mütləq baş çək.

Londonda (İngiltərə) ədəbi məkanları saymaqla qutarmaz. Əvvəlcə “Şekspir Londonu”nu, “Dikkens Londonu”nu piyada səyahətə çıx. Sonra isə mütləq İngiltərə kitabxanasına get.

Paris (Fransa) – səyahəti zamanı Ernest Heminqueyin sevimli məkanı “Les Deux Magots” kafesinə, Viktor Hüqonun və Balzakin ev-muzeylərinə get. Fransız ədəbiyyatının zərif ətrini hiss et və zövq al. Bir də ki, “Le Pavillon des Lettres” otelində qal. Çünki bu otelin 26 otağından hərəsi əlifbanın bir hərfinə və bir tanınmış yazıçıya həsr edilib.

Sankt-Peterburqda (Rusiya) Fyodor Dostoyevskinin ev-muzeyinə getməsən, elə bi heç bu şəhərə səyahət etməmisən. Burada Raskolnikovun izi ilə piyada səyahət səni Dostoyevski aləminə yaxınlaşdıracaq.

Stokholm (İsveç) – bu şəhər beynəlxalq ədəbi xəritəyə Alfred Nobelin xidmətləri ilə daxil olub. Bura gələn kəs mütləq hər il Nobel mükafatının təqdim edildiyi “Siti Holl”da olmalıdır. “Stadshuskaaren” restoranına getsən, bütün Nobel laureatlarının yediyi yeməklərdən dada bilərsən. “Tegnerlunden” parkında sənin sevimli yazıçın, bütün dünya uşaqlarına şən və sevimli Karlsonu və Uzuncorab Peppini hədiyyə etmiş Astrid Lindgrenin heykəlinin önünə onun sevdiyi sarı qızılgülləri qoymaq da yadımdan çıxmaz, yəqin ki...

Uğurlu ədəbi səyahət arzusu ilə...

Kitab rəfindəki kitabların düzülüşü sənin haqqında nə deyir

Dostum, bilirsənmi, şəxsi kitab rəfindəki kitablar sənin haqqında nələr danışır?! Yox, yox, qorxma! Pis bir şey demir. Sadəcə, onların sənin kitab rəfindəki yerləşməsi sənin oxucu tipini müəyyənləşdirir. Yəni ki, onlar yazılma vaxtına, müəllifinə, mövzusuna görə düzülür, yoxsa ki sənin kitab rəfində "şən qarmaqarışıqlıq" vəziyyətindədirlər. Öz oxucu tipini müəyyən etmək üçün əvvəlcə bu yazını sonadək oxu, sonra yaxınlaş şəxsi kitab rəfinə, diqqətlə bax və hansı oxucu qrupuna aid olduğunu tap.

**Kitablar
rənglərinə görə.**
Əgər sən rəfə
kitabları rəng
uyğunluğuna görə
düzürsənsə, estetsən
– yəni gözəllik aşıqı.

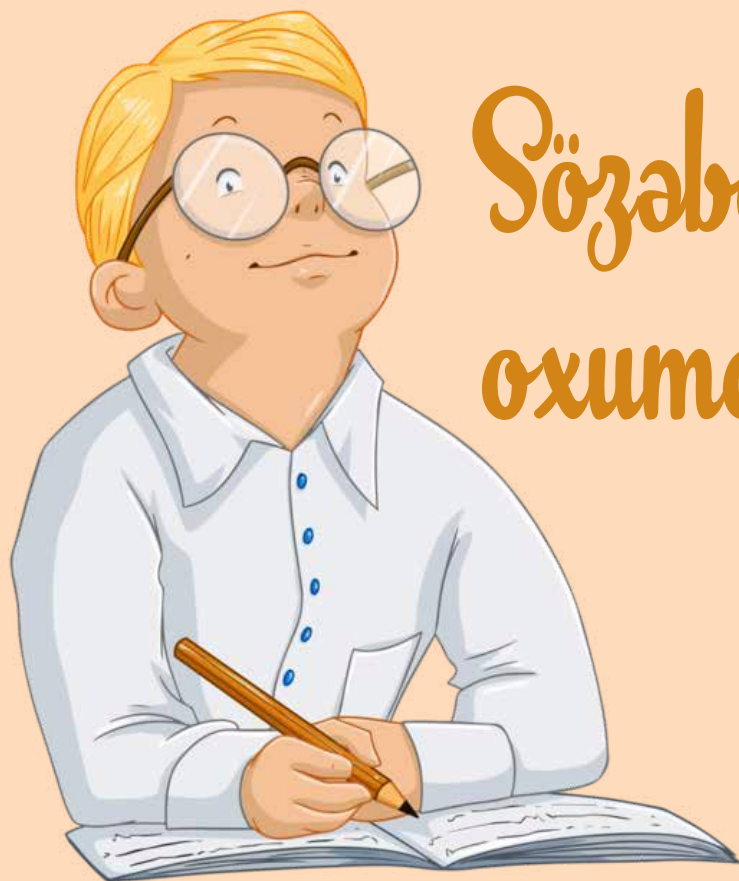
Kitablar müəlliflərinə görə. Əziz kitabsevər,
əgər kitabları rəfdə əlifba sırası ilə yerləşdirmisənsə,
deməli səndə gələcək ədəbiyyatşünasın bütün
bacarıqları cəmləşib. Sənə bu şərəfli işdə uğurlar!

**Kitablar formatına
görə.** Açığını desəm,
kitabların belə düzülüşü
ən aydın qərardır. Bu,
sənin qətiyyətli, operativ
olmağından xəbər verir.

Kitablar mövzusuna görə. Rəfin belə düzəni çox
vaxt aparır. Amma dünya mənzərəsini bütünlüklə əks
etdirir. Bu isə o deməkdir ki, sən əla həmsöhbətsən və
ustalıqla bir mövzudan digərinə keçid ala bilirsən.

Kitablar xronoloji ardıcılıqla. Sən o nadir insanlardanсан
ki, kitabları yazılma zamanına görə sıralayırsan. Deməli, qeyri-adi
təfəkkür sahibisən. Yəqin ki tarixi gözəl bilirsən və düşünürsən ki,
hər yazılma zamanı hansısa bir tarixi fakta söykənir.

Qarmaqarışıq şəkildə. Sənin
kitabların rəfdə əməlli-başlı "şənlik" edir.
Və sən də buna etiraz etmirsən. Əsas odur
ki, kitablar sənindir. Vəssalam. Eybi yox,
qoy sevimli kitabın axtarışı bir qədər
vaxtını alsın. Amma elə bu axtarışın özü
də çox sevimli bir əyləncədir. Kitabların
belə düzülüşü göstərir ki, sən möcüzələrə
inanırsan və sürprizləri çox sevirsən. Həm
də ki, kimisə həyəcanlandırmaqdan xoşun
gəlir!

Sözəbaxan uşaqların oxumağı qadağandır

Götürməyə tələsmə
Başqasının olanı.
Hər tərəfdən baxan var
Dostu-düşməni tanı.
Onlar çıxan kimi tez
Götür, nəyi istəsən.
Atan-anan bilir ki,
Sən də belə xəstəsən.
Özgənin olanını
Götürməyi sevirsən.
Onlar heç kimə deməz
Burda nələr çevirsən.

Əynində təzə palto
Başında təzə papaq,
Həyatə çıxdın, qoçaq.
Nəyinə lazım sən
Gölməçədə sürünmək.
Kimsə gözün açınca
Hasar üstə görünmək.
Təzə palto geyənə
Göstərim təptəzə yol.
Elə et ki, paltoda
Qalmasın salamat qol.
Hasardan sürüşəndə
Mismarlara iliş, keç.
Gölməçəni şappıldat
Torpaq üstə sürüş, keç.
Aş, dırmaş, qalx, bir də aş
Toza-torpağa bulaş.
Təzə palto və papaq
Olsun cırıq, sökülük, yaş.

Salam, Dost! Məşhur uşaq yazıçısı, “Çippolino”, “Telefonla danışılan nağıllar” kimi sevilən əsərlərin müəllifi Canni Rodari belə deyib: “Uşaqlara düşünməyi öyrətmək üçün, ilk növbədə düşünüb tapmağı öyrətmək lazımdır”.

Çoxlarının üslubunu bəyənmədiyi bir şair var rus uşaq ədəbiyyatında – Qriqori Oster. O düşünüb-daşınıb belə qərara gəlib ki, bu dünyanın, ağılı, sarılı, qaralı uşaqları arasında sözə qulaq asmayanlar var. Onlar hər şeyi tərsinə edir. Onlara xeyirli məsləhət verib, deyirlər: “Səhər yerindən duranda əl-üzünü yu”, onlar yuyunmur, onlara deyirlər: “Özündən balacaları incitmə”, onlar incidir. Qriqori Oster də belə qərara gəlib ki, məhz bu uşaqlar üçün xeyirli yox, zərərli məsləhətlər versin. Axı onlar hər şeyi tərsinə edirlər. Kitabın adı da belə olub “Zərərli məsləhətlər”. Üstünə də yekə-yekə həflrlə yazılıb: “Sözəbaxan uşaqların oxumağı qadağandır”. Bu kitabdan bir-neçə şeiri tərcümə edib sözəbaxmayanlara vermək üçün əməlli-başlı çalışdım. Və nəticəsi bu oldu:

Teatrın bufeti
Olsun görüş yeriniz.
Yeyin, için, şənlənin
Bufətdə hər biriniz.
Qazlı suyu ləzzətlə
Başınıza çəkin siz.
Pirojnadan, kökədən
Yeyin vəhşi təki siz.
Bileti neynəyirsiz
Bir-ikinci sıraya.
Yığışın bir araya.
Ən maraqlı, ən rahat
Yer – teatr bufeti.
Teatrda ən böyük
Sirr – teatr bufeti.
Qarnın dolu şirnilər,
Pirojnalar kökələr.
Həm evdə, həm bufətdə
Yeyənlər tez yekələr.

Kötəkləyin qurbağanı
Əlinizdə dəyənek.
Qanadlarını qopardın
Piyada gəzsin milçək.
Məşq edin dayanmadan.
Çıxardın hər yerdə ad.
Unutmayın, çıxacaq
Sizdən əla bir cəllad.

Əli, üzü, boyunu
Yumaq nəyinə gerek.
Elə çirkli əllərlə
Götür ye, pendir-çörək.
Hər səhər yuyunmaqla
Vaxtı hədəf etmə sən.
Yerindən duran kimi
Yuyunmağa getmə sən.
Qoy saçların uzansın
Qırxdırma, gəz, dolan gəl.
Onsuz da qocalanda
Başın olacaq keçəl.

Heç kəsi dinləmə sən
Çağırsalar nahara.
Gir divanın altına
Nahar hara, sən hara.
Dinməzəcə uzan orda
Qoy gəzsinlər hər yanı.
Çıxartmaq istəsələr
Tez qucaqla divanı.
Qışqır, bağır, sal haray
Əllərini dişlə sən.
Çıxartsalar, məşğul ol
Ən zərərli işlə, sən.
Şorba qabını aşırı
Masa böyu süzölsün.
Kotletləri bir-bir at.
Tavan boyu düzölsün.
Olacaqsan çöp kimi
Cəmi bir ay keçincə.
Xasiyyətin sərt, özün
Napnazik, incə-mincə.

“Açarlar bağlanıb, qapılar cibimdə” – tərs-avandlar, yalan-palanlar, cəfəng və uydurmalar. Hətta bəzən uşaqların öz dilində də düşünməyə, düşünüb tapmağa çalışdıran ifadələr var. “Papağım üşüyür”, “Şalvarım qaşınır”, – deyən balaca qızcıqaz tanıyıram ki, o da böyükkləri düşünüb tapmağa məcbur edir. Əşyalara haqsızlıq etməyən qız, başından öncə papağının üşüdiyünü elə inandırıcı deyir ki, əsl həqiqəti tapmaq üçün azca da olsa, düşünmək lazım gəlir.

Bu ədəbi janrdır desəm. Cəfəng şeirlərin bəzən söylədiyi o qədər həqiqət var ki...

Bizim folklorda da var həyat dolu sevimli, dillər əzbəri şeirlər:

Hamam hamam içində,
Xəlbir saman içində,
Dəvə dəlləklik eylər
Köhnə hamam içində,
Hamamçının tası yox,
Baltaçının baltası yox,
Orda bir tazı gördüm,

Onun da xaltası yox.
Nağıl-mağıl bilmərəm,
Bilsəm də, söyləməmə,
Xandan gəlmiş nökrəm,
Dinmə böyrünü sökərəm.

Sevimli dost! Sənin təxəyyülün o qədər genişdir ki. Bu geniş təxəyyülün dolaylarında düzünə və tərsinə dolaşanlar var. Sənə öz sözünü birbaşa və dolayısı ilə çatdırırlar da. Tərtəmiz həqiqət də, yüngül ironiya da var sənin üçün yazılanlarda. Onları oxuyanda əgər sözə baxansansa, işin çətinləşir. Bəzən çaşıb qalırsan: "Nəyi edim, niyə yox?", - deyə çək-çevir edirsən. Amma əgər sözə baxmayansansa, işlərin əla gedir. Tərsinə verilmiş məsləhətləri yerinə yetirmirsən və nəticədə heç kəsin gözləmədiyi halda olursan əla uşaq. Bax elə həmin o əla uşaq olmağın diləyiylə sənə bir neçə zərərli kitabxana məsləhətləri vermək fikrindəyəm. Ən azından, oxuyub bir ürəkdən güləcəksən və biləcəksən ki, "elə" dediyimizin hamısını tərsinə etsən, olacaq düz. Mənə elə bu bəsdür... Sənin dodağındakı təbəssüm dünyanın ən şirin nemətidir...

Sevinc Nuruqızı

Ostersayağı zərərli kitabxana məsləhətləri

⦿ Kitabxanaya girərkən, əlindəki şirəni və buterbrodu yeyib qutarmağa tələsmə! Bir kitabın vərəqlərinə qıpqırmızı ketçup, sapsarı portağal şirəsi ləkəsi düşsə, dünya dağılmaz ki?

⦿ Oxu zalına daxil olanda ilk işin ən yaxın dostunun və ya rəfiqənin nömrəsini yığmaq olsun. Elə ki, cavab verdi, başla bu gün baş verənləri bərkədən, gur səslə müzakirə etməyə. Bu ki kitabxanadır, sən burada kimə mane ola bilərsən ki?!

⦿ Kitab xoşuna gəldi?! Gəldisə, onu elə vərəqlə ki, səhifələrin səsi bütün oxu zalına yayılsın. Bu, olduqca rahat işdir və inanıram ki, öhdəsindən layiqincə gələrsən.

⦿ Səhifələri çevirəndə o qədər də səliqəli olma! Əgər səhifələr cırılsa və əzilsə, gedib təzə kitab götürərsən.

⦿ Barmağını tüpürcəklə, səhifələri dayanmadan çevir və müəllif haqqındakı rəyini yüksək səslə de. Vəssalam!

Kitabı götürdüyün yerə qaytarıb qoymaq o

qədər də vacib deyil. Kitabxanaçı da nə iləsə məşğul olmalıdır, ya yox?!

⦿ Acmısan?! Çips bağlamasını aç və başla xırıltılmağa. Oxu zamanı çeynəməkdən xoş əyləncə ola bilməz!

⦿ Əgər kitabda nə isə çox xoşuna gəldisə, o yeri karandaşla işarələ, ya da rəngli qələmlə, o səhifəni qatlada da bilərsən, qoy səndən sonra götürən də o yeri oxuya bilsin. Əgər çox maraqlı məlumatdırsa, səhifəni cır, götür. Bir vərəqlə kitaba heç nə olan deyil.

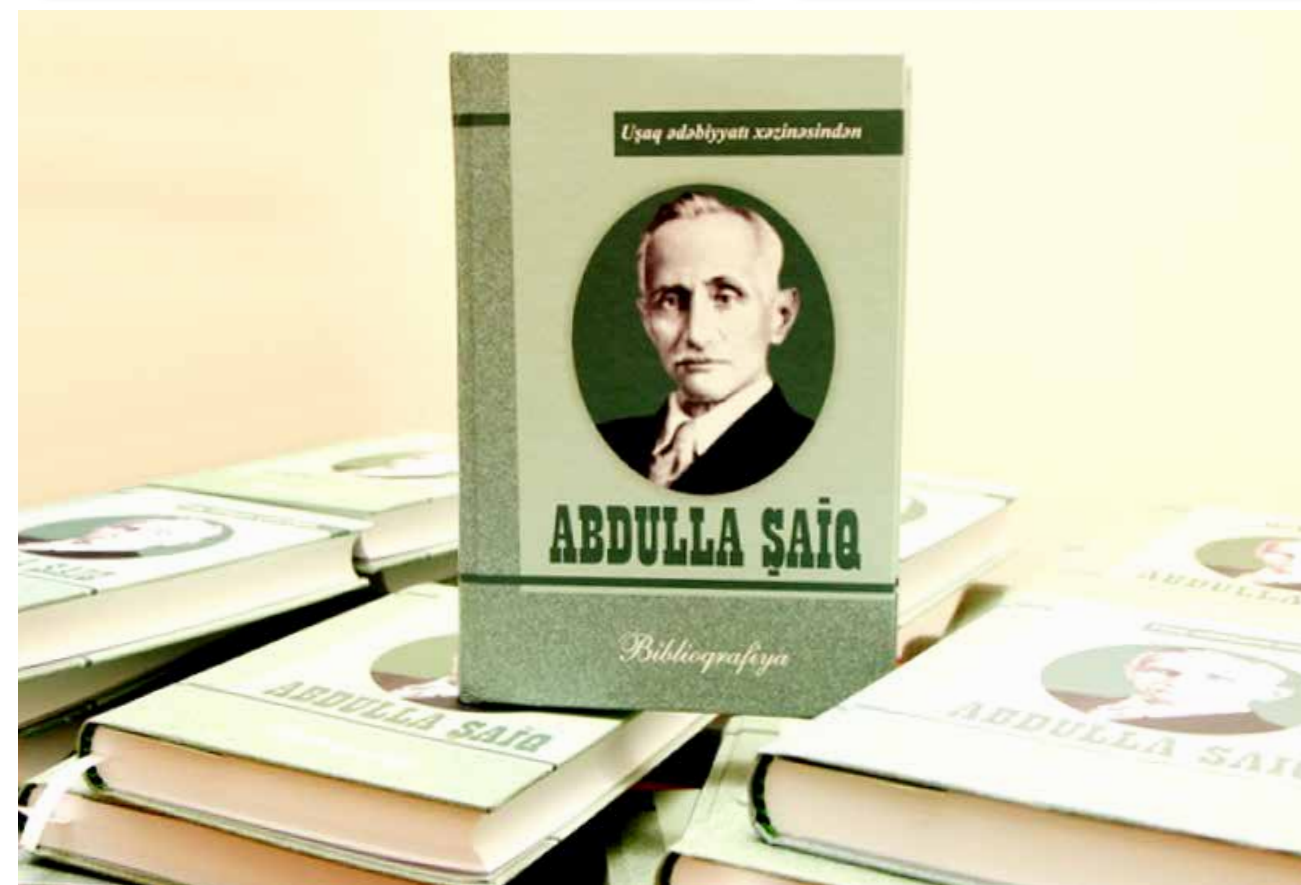
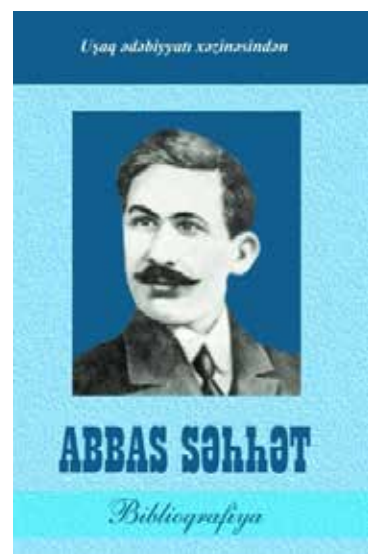
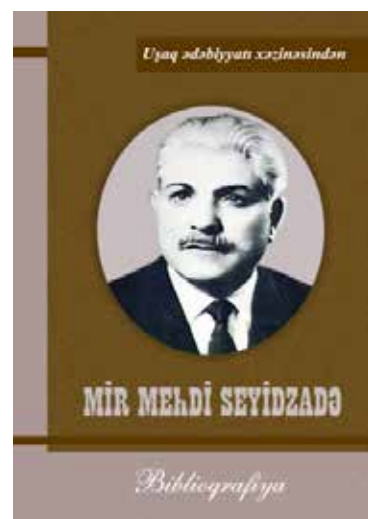
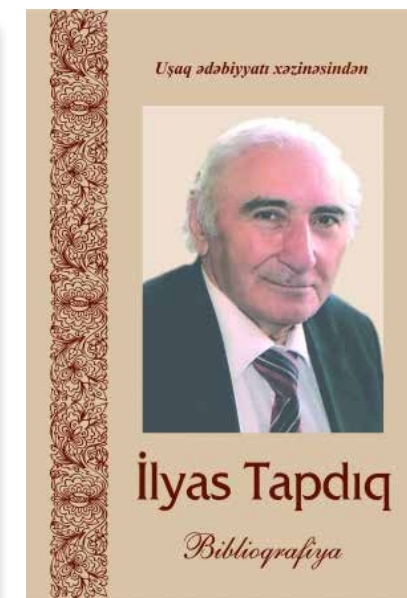
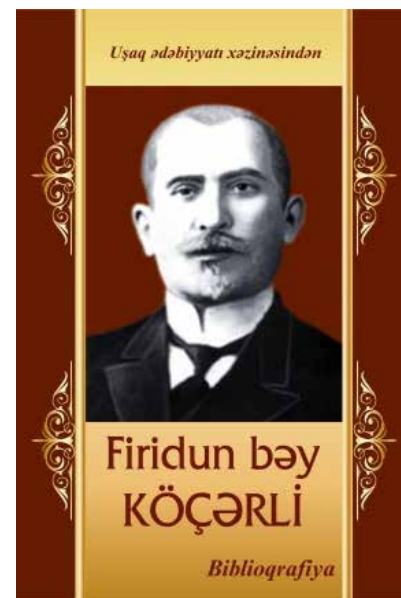
⦿ Öz dünyagörüşünü mütləq nümayiş etdir. Kitabxanaçı ilə ucadan danışib, mübahisə etmək də olar. İşdir, o razılaşmasa ki, Lev və Aleksey Tolstoy – doğma qardaşdılar, Erik Mariya Remark isə əla yazıçı olmaqla yanaşı, həm də əsrarəngiz qadındır, deməli səsinə ucaltmağına dəyər.

Amma sevimli dost, kitabxanaçıları sevmək və qorumaq, bir də ki, tez-tez gülümsəmək yadından çıxmasın!

Nəşrlərimiz

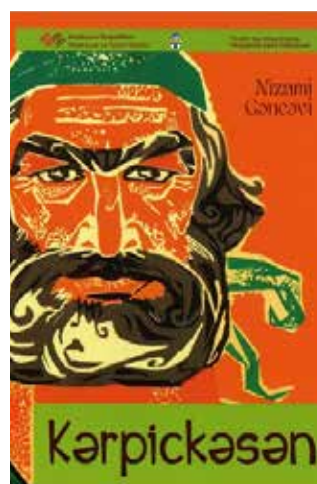
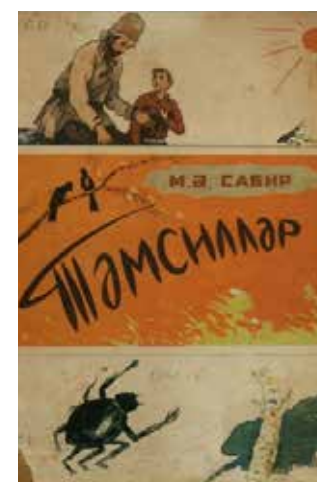
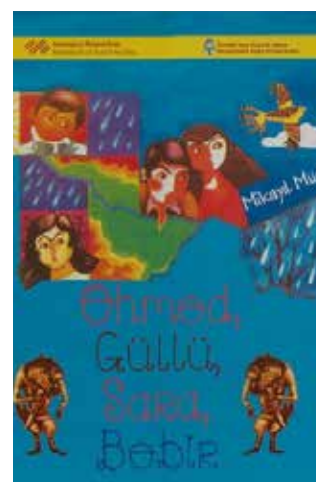
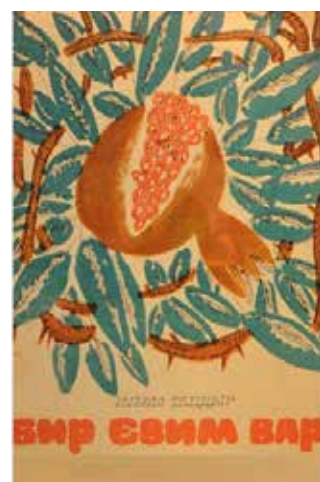
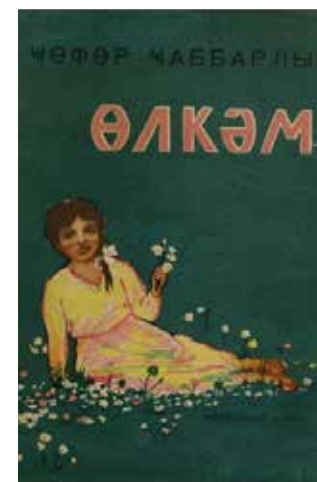
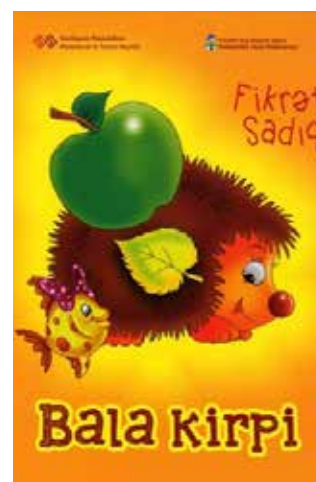
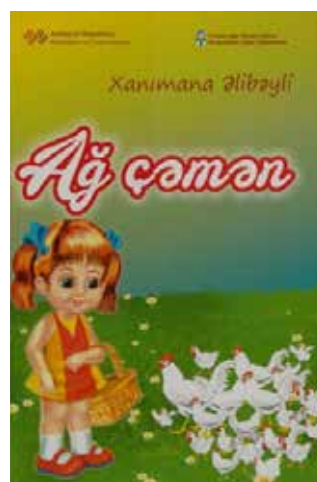

Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət Nazirliyi

Firidun bəy Köçərli adına
Respublika Uşaq Kitabxanası

Kitabxanamızın Qızıl Fondunda qorunan 1920-1980-ci illəri əhatə edən bir çox nağıl, hekayə və povestlər “Bərpa-Nəşr” layihəsinə əsasən ilk nəşrin kitab göstəriciləri olduğu kimi saxlanılmaqla təkrar çap olunmuşdur. Artıq bu günə 58 kitab işıq üzü görüb. İlk addım uğurla başa çatdığı üçün bütün azyaşlı oxucularımızı təbrik edir və layihədə əməyi olan hər kəsə təşəkkür edirik. Jurnalımızın bu sayında sizə onlardan 28-ni təqdim edirik.

Bizi sevən dostlarımız

İnqilab İsaqın "Nərgizin nərgizləri" adlı kitabının təqdimatı

İran yazıçısı Nəsim Yusefi kitabxanada uşaqlara "Xoruz və pişik" nağılını oxudu

Misir Mədəniyyət və Təhsil Əlaqələri Mərkəzinin rəhbəri doktor Əhməd Sami Elaydi:
"Çox istəyərdim ki, Azərbaycan uşaqları Misir ədəbiyyatı ilə tanış olsunlar."

Yazıçısı Mehriban Nağıyeva uşaqları 6 nağıl kitabı ilə tanış etdi

Zahid Xəlil: "Balaca açarla iri darvazalar açmaq, balaca uşaq gözü ilə də bütün dünyanı görmək olar."

Nəsimini biza sevdiren Rasim Balayevlə görüş.

Misir Milli Kitabxanasının və Arxivlər İdarəsinin müdiri dr.Əhməd Seyyid Muhəmməd Şövki F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının qonağı oldu.

Misirli uşaq yazarı, professor Yaqub Əl Şaruni ilə görüş.

Türk yazarı Səma Maraşlı

Detektiv romanlar müəllifi Elxan Elatlı ilə görüş.

Uşaqların sevimli yazıçısı
Sevinc Nuruqızı vətənpərvərlik
mövzusunda yazılmış əsərlərindən danışdı

Amerika Birləşmiş Ştatları Səfirliyinin
İnformasiya Resursları üzrə direktoru xanım
Holly Murten kitabxanamızda

Ukrayna və Qırğızıstan kitabxanaçıları
kitabxanamızda qonaq oldular.

Vahid Əziz: "Şeirlərimi ona görə oxuyurlar ki, özlərini orada görürlər."

Kitabxanamızın fəaliyyəti Koliforniya
ştatının UCLA Universitet Kitabxanasının
əməkdaşı Devid Hörşü valeh etdi.

Simax Şeyda: "Mən sevinirəm ki, kitablarım
bu kitabxanada özünə yer tapıb."

Greek İBBY-nın İdarə Heyətinin üzvü
Mariya Delaki

Uşaq yazıçısı Reyhan Yusifqızı ilə imzalı görüş keçirildi.

İsveç Krallığının ölkəmizdəki müvəqqəti işlər üzrə vəkili cənab Tomas Danestad kitabxanamızda

55 il əl-ələ, göz-gözə, könül-könülə

F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanasının 50 illik yubileyinə həsr olunmuş təntənəli tədbir

Beynəlxalq Uşaq Ədəbiyyatı Şurasının (İBBY) kitabxanamızda guşəsi

"Dünya məktəbi"nin şagirdi Cavid Qurbanlının fərdi sərgisi

"Hər çiçəyin öz ətri..." adlı rəsm sərgisi

2 Aprel Beynəlxalq Uşaq Kitabı günü

Kitab sərgi yarmarkaları

Kitab sərgisi

"Nağılların rəng dünyası" adlı tədbir

"Qədim Misir nağılları kiçikyaşlı Azərbaycan rəssamlarının gözü ilə"

"Cırt dan və onun dostları" nağıl-tamaşa

Frankfurt da sərgi

Kitabxanaya ekskursiya

"Türk dünyasının
nağıl bağı"
kitabının təqdimatı

"Açıq dərs - Açıq fikir" layihəsi
çərçivəsində "Ordum varsa - Yurdum
var", "Cümhuriyyət - 100" adlı tədbir

Uşaq Kitabı günü

"Əsgərə məktub"
aksiyası

"Kitab tutan balaca əllər" adlı tədbir

"Tanış olun, dostum
Bəkkar" nağıl-tamaşa

"Sərhəd bilməyən incəsənət" layihəsi çərçivəsində Ukrayna və Azərbaycan oxucuları arasında
"Milli geyimlər və folklor" adlı virtual görüş

"Əsrarəngiz Misir nağılları" kitabının təqdimatı

"Oxu məni" kitab sərgisi

"İlahi nitqin tərcümanı"

Kitabxanaya ekskursiya

"Kitab tutan əllərin işığında"

Köçərli kitabxanada

“Uğurun işığında” adlı kitab təqdimatı

Yunanıstanın paytaxtı Afina şəhərində Beynəlxalq Uşaq Ədəbiyyatı Şurasının 36-cı konqresi

“Ey dan ulduzu...” adlı monoloq müsabiqəsinin yekun mərhələsi və mükafatlandırma mərasimi

“Nağılların rəng dünyası” adlı tədbir

Baş redaktor: Şəhla Qəmbərova
Əməkdar mədəniyyət işçisi
Redaktor: Sevinc Nuruqızı
Korrektor: İlaha Quliyeva
Bədii tərtibat: Aqil Tağıyev

Müəlliflik hüququ F.Köçərli adına
Respublika Uşaq Kitabxanasına
məxsusdur. Xüsusi icazə olmadan
jurnalın surətini, elektron variantını çap
etmək və yaymaq qanuna ziddir.

web: www.clb.az
facebook: fb.com/clb.az
twitter.com: childlibbaku

instagram: firidunbey_kocerlikitabxanası

youtube: F.Köçərli adına Respublika Uşaq Kitabxanası

Jurnalımıza abunə olmaq üçün aşağıdakı ünvana
müraciət edə bilərsiniz.
Ünvan: Bakı AZ1022 S.Vurğun küçəsi 88
Tel: (+99412) 5970879,
Faks: (+99412) 5970851.

«Aspoliqraf LTD» nəşriyyat-poliqrafiya
müəssisəsinin mətbəəsində hazır diapozitivlərdən
çap olunmuşdur.

Azərbaycan Respublikası Ədliyyə Nazirliyində
qeydiyyatdan keçib.
Qeydiyyat nömrəsi: № 3926 – 06.11.2014 2006-cı
ilin noyabrından çıxır.
Təşkilati dəstək: Azərbaycan Respublikası
Mədəniyyət Nazirliyi
Təsisçi: F.Köçərli adına Respublika Uşaq
Kitabxanası